

Rapport

Datum: 15 augustus 2006
Rapportnummer: 2006/280

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat het college van burgemeester en wethouders van Haarlem:

1. gegevens met betrekking tot haar persoonlijke omstandigheden aan een reïntegratiebedrijf heeft verstrekt, hoewel dat in het kader van haar reïntegratie niet noodzakelijk was, en
2. haar klacht met betrekking tot de informatieverstrekking aan het desbetreffende reïntegratiebedrijf onvoldoende zorgvuldig heeft afgehandeld.

Beoordeling

Algemeen

I. Bevindingen

1. Verzoekster diende op 26 augustus 2002 bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) een aanvraag in om toekenning van een bijstandsuitkering. Het CWI bracht op 6 september 2002 rapport uit aan het college van burgemeester en wethouders van Haarlem, dat op de aanvraag diende te beslissen. Die rapportage bevatte onder meer informatie over het opvangadres waar verzoekster op dat moment verbleef en de persoonlijke problemen waar zij mee te kampen had. Als uitkeringsgerechtigde diende verzoekster mee te werken aan haar reïntegratie in het arbeidsproces. In verband hiermee had zij op 15 december 2004 een gesprek met een reïntegratiebedrijf, dat voor de gemeente Haarlem de reïntegratie-activiteiten verzorgt.
2. Verzoekster diende met haar brief van 20 januari 2005 bij het college van burgemeester en wethouders van Haarlem een klacht in, omdat volgens haar de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de gemeente vrijwel haar gehele dossier aan het reïntegratiebedrijf had gestuurd, waaronder de rapportage van het CWI met informatie over haar persoonlijke problemen in het verleden. Volgens verzoekster waren die gegevens voor haar uitkering, noch voor haar reïntegratie van belang, en zou zij, indien haar dat was gevraagd, ook nooit hebben toegestemd in het verstrekken van die informatie aan andere instanties.
3. Het college van burgemeester en wethouders van Haarlem handelde verzoeksters klacht af per brief van 15 maart 2005. Het college overwoog onder meer, dat met het desbetreffende reïntegratiebedrijf een contract is afgesloten, waar een privacyreglement deel van uit maakt. In dat reglement is bepaald, dat het bedrijf zorgvuldig met persoonsgegevens moet omgaan, die gegevens uitsluitend mag gebruiken voor het doel waarvoor de gemeente die heeft verstrekt en dat de Wet bescherming persoonsgegevens in acht dient te worden genomen. Om beoordelingen zo zorgvuldig mogelijk te laten

verlopen verstrekt de gemeente de gegevens van de cliënt aan het reïntegratiebedrijf. Welke gegevens daartoe relevant zijn beoordeelt de gemeente. Volgens het college kunnen veel gebeurtenissen in iemands leven direct van invloed zijn op het opstellen van een reïntegratietraject. De gemeente heeft zich via het contract verzekerd van een juist gebruik van de verstrekte gegevens en vertrouwt erop dat de gemaakte afspraken worden nageleefd. Tot slot achtte het college het te betreuren dat verzoekster het gevoel had gekregen dat er een onjuist gebruik van haar gegevens wordt gemaakt.

4. Omdat de klacht niet naar haar tevredenheid was afgewikkeld, wendde verzoekster zich tot de Nationale ombudsman.

5. In reactie op de klacht deelde het college op 23 januari 2006 onder meer het volgende mee.

a. Bij de aanbesteding van reïntegratieprojecten eist de gemeente van contractspartners dat zij beschikken over een privacy- en een klachtenreglement. In het privacyreglement van het bedrijf dat verzoeksters reïntegratie heeft verzorgd is opgenomen hoe wordt omgegaan met privacygevoelige gegevens en welke gegevens noodzakelijk zijn.

b. De casemanager van de sociale dienst maakt per geval een afweging welke van de in het dossier opgenomen gegevens van invloed kunnen zijn op de arbeidsinschakeling en daarmee relevant zijn voor het reïntegratiebedrijf. In het contract van de gemeente met het bedrijf is vastgelegd waaraan aandacht moet worden besteed in de rapportage.

c. Het slagen van een reïntegratie hangt mede af van de juiste keuze voor een traject. Een juiste diagnose is daarvoor belangrijk. Daarbij wordt rekening gehouden met sociale factoren van de cliënt. In het geval van verzoekster ging het om gegevens met betrekking tot haar tijdelijke huisvesting op een opvangadres, die in haar dossier zijn opgenomen omdat de praktijk heeft geleerd dat een dergelijke situatie kan leiden tot langdurige medische, psychische en sociale problemen. Deze kunnen van invloed zijn op de arbeidsmarktkansen en daarmee relevant voor het opstellen van een diagnose.

d. Verzoekster verbleef ten tijde van haar aanvraag om een uitkering op een opvangadres en adresgegevens worden, als onderdeel van de aanvraag, in het dossier opgenomen. Die gegevens werden ook aan het reïntegratiebedrijf verstrekt.

De aan dat bedrijf verstrekte gegevens zijn uitsluitend die welke van invloed kunnen zijn op de arbeidsinschakeling en daarmee relevant zijn. Het is onjuist dat zonder afweging het gehele dossier aan het reïntegratiebedrijf is verstrekt. In dit geval ging het om verzoeksters persoonsgegevens, het besluit tot toekenning van bijstand en een rapportageformulier van 26 augustus 2002.

II. Beoordeling

6. Verzoekster ontving in 2004 een bijstandsuitkering die haar is toegekend door het college van burgemeester en wethouders van Haarlem. Haar reïntegratie in het arbeidsproces werd begeleid door een extern reïntegratiebedrijf, dat voor de gemeente Haarlem de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden verzorgt. Ingevolge de met dat bedrijf gesloten overeenkomst verstrekt de gemeente de persoonsgegevens die nodig zijn voor de reïntegratie van een cliënt. Verzoekster klaagt erover dat de afdeling sociale zaken van de gemeente dat bedrijf privacygevoelige informatie over haar persoonlijke omstandigheden in het verleden heeft verstrekt, die niet nodig was voor haar reïntegratie. Die informatie is opgenomen in de rapportage van 6 september 2002 van het CWI aan het college, waarvan een kopie aan het reïntegratiebedrijf is gestuurd.

7. Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen. Bij dit recht op privacy gaat het om bescherming van burgers tegen het vergaren en doorgeven van persoonlijke gegevens.

In de Wet bescherming persoonsgegevens (zie Achtergrond onder 1.) is bepaald, dat persoonsgegevens slechts mogen worden verwerkt indien de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke is onderworpen.

8. Ingevolge de Wet werk en bijstand (WWB) is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor het ondersteunen van bijstandsgerechtigden bij de arbeidsinschakeling. De WWB verklaart het college bevoegd maar niet verplicht tot het verstrekken van persoonsgegevens van uitkeringsgerechtigden aan derden zoals een reïntegratiebedrijf. De wet verplicht het college wel tot het maken van de afweging of door de gegevensverstrekking de persoonlijke levenssfeer van de uitkeringsgerechtigde niet onevenredig wordt geschaad.

9. Volgens het college zijn de persoonlijke omstandigheden in de rapportage van 6 september 2002 opgenomen, omdat de praktijk heeft geleerd dat een dergelijke situatie kan leiden tot langdurige medische, psychische en sociale problemen, die de kansen op de arbeidsmarkt kunnen beïnvloeden, en dus van belang kunnen zijn voor het stellen van een diagnose. Op deze constatering valt weinig af te dingen. Gelet op de voorgaande overwegingen diende echter de vraag te worden beantwoord in hoeverre in de omstandigheden van dit individuele geval meer dan twee jaar oude gegevens, van rond augustus 2002, nog van belang konden zijn in verband met een in december 2004 begonnen reïntegratie, en zo ja, of dan door het verstrekken van die informatie aan het reïntegratiebedrijf verzoeksters privacy niet onevenredig zou worden geschaad.

Van een dergelijke afweging met betrekking tot juist de omstandigheden in het individuele geval is niet gebleken. Door dit niet te doen heeft het college gehandeld in strijd met het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

10. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van een bestuursorgaan feitelijk en logisch wordt gedragen door een voor belanghebbenden kenbare motivering. De motivering van een beslissing moet die beslissing kunnen dragen. Dat betekent dat alle relevante feiten en omstandigheden en argumenten in de overwegingen betrokken moeten worden, met inbegrip van de visie van de betrokkene.

Hiervoor, onder 9. is overwogen dat het in dit geval heeft ontbroken aan een afweging van de omstandigheden van het individuele geval van verzoekster. Gelet hierop mist de brief van het college van 15 maart 2005, waarmee het college verzoeksters klacht heeft afgehandeld, een voldoende draagkrachtige motivering.

De onderzochte gedraging is ook dit punt niet behoorlijk.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Haarlem, is gegrond ten aanzien van:

- het niet maken van een afweging van verzoeksters individuele persoonlijke omstandigheden bij het verstrekken van informatie aan het desbetreffende reïntegratiebedrijf, wegens schending van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- de afhandeling van verzoeksters klacht, wegens schending van het motiveringsvereiste.

Onderzoek

Op 19 september 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift, gedateerd 15 september 2005, van mevrouw W. te Haarlem, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Haarlem. Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het college van burgemeester en wethouders van Haarlem verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tevens werd het college een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Betrokkenen gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

1. De brief van het college van burgemeester en wethouders van 15 maart 2005 met betrekking tot de afhandeling van verzoeksters klacht.
2. Het verzoekschrift van verzoekster van 15 september 2005.
3. De reactie van het college van 23 januari 2006, met onder meer als bijlagen het rapportageformulier van 6 september 2002 en het privacyreglement van het reïntegratiebedrijf.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. **Wet bescherming persoonsgegevens** (wet van 6 juli 2006, Stb. 302)

Artikel 8

“Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt indien:

- a. de betrokkene voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;
- b. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, (...);
- c. de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke onderworpen is.”

Artikel 9, eerste en tweede lid

“1. Persoonsgegevens worden niet verder verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met het doel waarvoor zij zijn verkregen.

2. Bij de beoordeling of een verwerking onverenigbaar is als bedoeld in het eerste lid, houdt de verantwoordelijke in elk geval rekening met:

- a. de verwantschap tussen het doel van de beoogde verwerking en het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen;
- b. de aard van de betreffende gegevens;

c. de gevolgen van de beoogde verwerking voor de betrokkene; (...)"

2. **Wet werk en bijstand** (wet van 9 oktober 2003, Stb. 375)

Artikel 7, eerste lid, onder a

"1. Het college is verantwoordelijk voor:

a. het ondersteunen van personen die algemene bijstand ontvangen (...)."

Artikel 67, eerste lid, onder e, en tweede lid:

"1. Het college is bevoegd uit eigen beweging en verplicht desgevraagd, onverminderd artikel 107 van de Vreemdelingenwet, uit de administratie terzake van de uitvoering van deze wet aan de hieronder vermelde instanties kosteloos de gegevens te verstrekken:

(...)

e. de derden die in het kader van de uitoefening van beroep of bedrijf de arbeidsinschakeling van personen bevorderen.

(...)

2. De in het eerste lid bedoelde gegevensverstrekking vindt niet plaats indien de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene daardoor onevenredig wordt geschaad."

3. Het privacyreglement van het reïntegratiebedrijf waarmee de gemeente Haarlem een overeenkomst is aangegaan ten behoeve van de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden is op 1 januari 2004 in werking getreden. In artikel 4, eerste lid, van dat reglement is bepaald, dat de verantwoordelijke slechts die persoonsgegevens verwerkt, die nodig zijn voor de bevordering van de toeleiding naar werk van de kandidaat en de uitvoering van werkzaamheden ten behoeve van een feitelijke begeleiding en voortgangsbewaking van de kandidaat. Ingevolge artikel 4, tweede lid, van dat reglement kunnen in ieder geval tot de in het eerste lid bedoelde persoonsgegevens behoren alle gegevens uit de standaardgegevensset. De rubriek "Privacygevoelige aandachtspunten" van deze set bevat de volgende onderdelen: sociale leefomgeving/structuur of ernstige relatieproblemen, psychosociale problemen, verslaving en medisch lichamelijke beperkingen.